

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	3 fillér (4 kr.)
Videkre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.

Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Hegedüs jubileuma.

Kolozsvár, okt. 8.

A jubileumok korát éljük, hogyne jubilálna meg tehát a kolozsvári szabadelvűpárt 20 év óta képviselőjét, Hegedüs Sándort. Ő a jubilálást ugyanis szereti, ilt már egy néhányat s rövid minisztersége sem állott egyébből, mint az országos ünnepeket végletes sorozatából.

Nem is zavarnak az ünneplők kis játékait, ha ki nem hívna rá az »üdvözlő irat«, a mely hemzseg a nagyhangú frázisok valótlan állításaitól. Válaszolnunk kell rá azért is, mert a pártlap állítása szerint még ellenzéki férfiak is aláírták.

Ezt kövte hisszük, sőt inkább azt, hogy önézetes szabadelvűek sem írják alá.

Azt írja az »üdvözlő irat«, hogy szülővárosa »boldogulását« annyi tette, hogy ez már egymagában is kimeríthetné egy hasznos élet köztevékenységét.

Ugyan mik azok a nagy alkotások, melyekkel boldogította szülővárosát? Hol füstölögnek azok a gyárak, melyek az ő minisztersége alatt létesültek? Egyet, tudjuk, hogy szubvencionált, a mivel igazgatósa kerekét is oldott.

»Mint miniszter iparunk és kereskedelmünk világában megszilárdította a hanyatló önbizalmat.« Erről a kolozsvári iparosok és kereskedők sokat tudnának beszélni, a kik nagy várakozással tekintettek miniszterségére és nagy csalódással ábrándultak ki abból.

Iparunk és kereskedelmünk akkor élte legválságosabb idejét s neki nem volt egyéb segítsége, mint a kitartásra és a boldogabb idők reményével való biztatás. Az »önbizalom« hirdetésétől bizony a kolozsvári ipar és kereskedelem nem élt volna meg.

Hogy ő »keltette föl a hazai ipar iránt a társadalom érdeklődését«: ehhez is sok szó fér. Bizony ezen a téren csak ott vagyunk, a hol eddig voltunk. Épp úgy járunk külföldi posztóban, épp úgy fogyasztjuk a külföldi iparcikkeket. A hazai ipar pártolása alig több maig is, mint jelszó és üres frázis.

De mit tett hát Hegedüs mint miniszter Kolozsvár érdekében? Kolozsvár kapott Hegedüstől egy gyorsvonatot s egy vasúti átjáró hidat, mely másutt fölöslegessé vált.

Ezek bizony nem korszakalkotások.

»Soha másokon sebet nem ütött, nemhogy áldozata, de még csak sérültje sincs annak a fáradságos küzdelemnek, melyet a közpályán folytat.«

A közpályán kapott sebeket nem szokták a piacon mutogatni, némelyek inkább a Duna hullámaiba temetik, mint tette volt az ő minisztersége idején egy nagyérdemű elődje, kinek érdemeit halála után próbálgatták méltányolni, életében azonban gyanúsítás volt a jutalma.

»Az egyes polgárok érdekeit is kifogyhatatlan szeretettel támogatta és az emberi s törvényes lehetőség korlátai között ki is elégítette.« Az érdekek teljes kielégítése, tudjuk, hogy lehetetlen dolog. De az nem lehetetlen, hogy kiki a maga érdeméért nyerjen elismerést. Ezzel Hegedüs nem dicsekedhet, mert általa és minisztersége alatt is a kortársak nyertek kielégítést s a polgári érdemek nem számláltak.

Kolozsvári polgárainknak azért semmi oka sincs a jubilálásra.

Hegedüs Sándor »a köztevékenység számos terén érvényesített hasznos élet« munkája jutalmát bőven megnyerte — más téren a jubilálás ilyen erkölcsi jutalmára nem szerzett érdemeket.

Husz év alatt sok apró-cseprő szolgálatot tett egyes választóinak, ám azok jubiláljanak; de husz hónapos minisztersége emlékét semmi jelentősebb közérdekű alkotás nem hirdeti, sem az országban sem szülővárosában.

Lehet, hogy kevés is volt az ideje hozzá, mert a mily hirtelen tette miniszterré a politikai felszínre került bankdirektor társa, ép oly hirtelen, kurtán-furcsán boosátotta is el — kegyvesztetten.

Mint miniszter, csak diadalmi körutakat tarthatott, de nem jubilálhatott; jubiláljátok tehát kolozsvári szabadelvű korifeusok, mint képviselőtöket, de a polgárságot hagyjátok békében — munkálkodni, mert nincs miért ünnepelnie.

Adatok egy jubileumhoz.

— Husz év előtt. —

A kormánypárt jubilál. Husz esztendeje, hogy Hegedüs Sándor ezt a várost képviseli a parlamentben.

1884. június 1-én érkezett le városunk nagy szülőtte Kolozsvárra, hogy megtartsa programbeszédét. Az akkori »Ellenzék« a képviselő jelölt megérkezését a következőkben ismerteti:

Délután öt órára volt a megérkezés ideje határozva, de lett biz abból szinte hat óra is. A teher-vonat, a mely a diszjelöltet hozta, majdnem egy órát késelt. Nem is lehet csodálni, nagy terít hozhatott: mert két vontató gőzmozdonyt kellett eléje fogni.

Ezután elmondja, hogy Hegedüs Sándor kocsiját megdobálták és erről így számol be:

Mikor az első négy lovas kocsi a pályához előtti térről befordult a nagy utcába, nem tudni honnan, egyszerre csak egy kő repült a bennülőkre. E kocsiiban Hegedüs Sándor ült, Bokros Elek, Dr. Haller K. és Nagy János. A rémület leirhatatlan lett, s az első kődobást valóságos közápor követte az utca mindkét oldaláról, s minden utána jövő kocsiira egyaránt, különbség és tekintet nélkül a bennülőkre.

A második kocsiiban Sigmund Dező, Dörgő Alberttel és így tovább a többi 35–40 egy és két lovas kocsi, a melyeket mind sorra megdobáltak, a bennülők közül igen sokat többé-kevésbé megsérte.

Hegedüs S. sértetlen maradt, ellenben az ugyanazon kocsiiban ülő Dr. Haller Károly arcába kapott egy ütést, a vér azonnal elborította és két foga eltört, Berényi József vasúti üzletvezetőségét főfelügyelőnek is arcába repült egy gyermekfej nagyságú kő, orrán és száján erős zúzást szenvedett, s a vér őt is azonnal ellepte; Finally Henrik egyetemi tanárnak egy kő fejét és bal arcát találta és sebezte meg. Leg súlyosabban sebesült meg Dr. Farkas Géza egyetemi tanárságát, kinek a kő a bal szemét érte, összezsúrt a szem alatti járomcsontot s a fiatal orvos sérülése következtében az ágyat őrizi, s az orvosi vélemények szerint bal szemét könnyen elveszítheti, mondják különben, hogy erős seblázban fekszik és tartanak tőle, hogy hosszú időbe kerül, míg felgyógyul. Kele Izrael, városi hivatalnok fején kapott sebet, Varga Daniel arcán.

Könnyű ütéseket kaptak Bokros Elek, Fikler Elek, Knauer József, Bišini Domokos, Heinrich József, Biró János, Stöger Béla, Sárdi István, Tussai Gábor, Gajgázó Manó ügyvéd, pártunk híve, Hatvani K. színész, két jogász, és a mint mondják, ezeken kívül még számosan, de a kinek a neveit nem tudjuk.

A tüntetés után következő napon elfoglalt Sebesi Jób hírlapíró és négy hétig tartották fogságban.

Abban az időben persze volt nyilatkozat elég. Egyet bemutatunk ezekből:

A lélekészárás. Bagaméri Márton bidelei lakos kinyilatkoztatta Angyal Mózes és Szilágyi István választópolgárok előtt, hogy őt és két társát: Simon Dánielt és Szalontai Miklóst, Katona József a kormánypártnak a Magyar Polgár által támogatott kolompossa azzal kapacitálta a Hegedüs fogadtatásához és a kormánypárthoz való átállásra, hogy tizenöt forintot ad nekik. Továbbá azt ígérte, hogy munkát szerez nekik a Tencsinvár építésénél, mert el van határozva, hogy csak kormánypártnak adjanak munkát. A derék választók visszautasították az utálatos ajánlatot, mert hazafiúi becsületük drágább a kormánypárt hírhedt pénzénél. A polgármester új hírdeményt tett közzé 5750. szám alatt. Ezen hírdeményt 96. szára hívjuk fel ezen eseten a hatóság figyelmét.

Június hó 10-én Minorich Károly polgármestert elhívoltatták hivatalából és helyébe a kormánypárt főemberét Bokros

Eleket választották meg, hogy az a »megzavart társadalmi rendet« helyreállítsa.

A választás napján a következőket írta az »Ellenzék«:

Előzmények. 1884. június 17-ike sokáig emlékeiben fog élni városunk lakóinak s nyoma lesz ennek Kolozsvár történelmében is. Gondoskodtak róla a kormánypárt főfoktesséi, hogy a végső határig felzugasák a kedélyeket. Megkísérlettek minden módot és felhasználta minden rendelkezésükre álló eszközt. Már hetek óta egyebet sem tettek, mint szították az izgalmat, üzték a legundokabb pressziót, minden tartózkodás nélkül kísértettek, kufarkodtak; betolodtak békés, nyugodt polgárok házaiba, kériek, könyörögték, ha ez sem használt, a pénzhez fordultak s midőn a mammon varázsa sem hatott, fenyegetőztek, ijesztgettek, rémítették a népet, és mindent fegyverben álló katonaság szuronyainak s az ország messze eső részéből ide rendelt huszárság kardlappjainak védelme alatt.

Június elsején egy vásott suhancokból, éretlen utcai csöcselékből álló horda megdobálta a kormánypártnak mondva csínált, felsőbb parancsokra erőszakosan lejártszott vásári komédiával bekísért képviselőjelöltjét.

A kormánypártnak kitartottjai azonnal éktelen föltesben törték ki, természetesen — a függetlenségi párt ellen — olyan jajtárat csinálván, hogy ha véletlenül valamely távoli vidékre is eljutott volna ezen lapokból a hír, méltán azt hitte bérki: hogy Kolozsvárt valóságos forradalom van. De ez sem volt elég. Még a sajtót is anynyira degedálták, hogy nyilvánosan hecceltek ellenük a rendőrséget, ügyészséget, — s végül, hogy beteljük az erőszakoskodás mérlege, katonaságot küldöttek békés polgárok nyakára tehernek.

Egy ártatlan hírlapíró elfoglalt, egy bántak vele, mint közönséges gonosztevővel, napok kellették hozzá, míg megengedték, hogy jóbarátai meglátogassák, a bíró előtti pár szót válthassanak vele, hogy tisztességes élelméről, fekhelyéről gondoskodjanak. Megidéztek tekintélyes állású és vagyonos polgárokat, vallatták, faggatták, vádolták aljas bűnnel, megfosztották személyes szabadságától egy ádfizető polgárt és kereskedőt, ráfogják, (talán tanukat is szereznék ellene, — hogy részt vett a bűntényben bizott, gyermekeket látott le s még akad hírlapíró a ki nem restelli azt mondani rá, hogy gonosztevő bűnös, s mindezt miért, semmi egyébért csak, mert a függetlenségi elveket lelkesedik, meggyőződésétől el nem tudta tántorítani sem a pressio, sem terrorizmus, sem csábos ígért és lélek-furkódás.

Igy készítették elő heteken át a mai választást, a mai győzelmet. Ha ugyan az övek lesz! Ez még kérdés. Így kavarják fel a hullámokat, így változtatták személyes ellenszenv és tehetetlen dühöktől tájékozó személyességet, a párt küzdelmet. Így fogják fel oda át az alkotmányos szabad választás magasztos eszméjét.

S végül így fejezi be tudósítását a lap:

No de elmúlt a lidérenyomás, vessünk rá fát!

Mi örvendünk, nemcsak hogy a közönség megőrizte hidegvérét és nyugalma s örvendünk ennek nemcsak azért, mert ha a legkisebb zavar kerekedik azt nekünk tudták volna be bűnül; hanem örvendünk legfőképpen azért, mert a kormánypárt tisztességes elemi is kijázanodhattak. Megismerhetők azt az embert, egész koraszórt mivoltában. És lehetetlen, hogy vissza ne borzadtak volna tőle. Az erkölcsi rutnak klasszikusabb példányát, nem is választathaták volna ki, hogy helyreállítsa a »megzavart társadalmi rendet.«

Gratulálunk a kormánypártnak a választáshoz, valóban dicsőseges győzelem! Elmondhatják, hogy a szabadelvűség nyilvánulását, a politikai szabadság zászlaját magasan lobogatták — szuronyok villogása és robogó pa ipák szikráit hányó paktói alatt!

Nem tagadhattuk meg a jubilánstól azt az örömet, hogy visszavigyük őt a husz esztendő előtti időre. A mai banketten ugyanis sokan fognak arról az időről beszélni

tervára érkeznek, hogy személyesen tegyen jelentést a cárnak. — Port-Arturból még mindig érkeznek hírek a legutóbbi véres küzdelmekről.

A japánok hivatalosan beismerik, hogy visszavertek és hogy a sztoronyal semmit sem tudtak végezni. Most már nincs más hátra, minthogy a várat bombázással és kiéheztetéssel kényszerítsék megadásra. Csífiu jelentések szerint a japánok elfogtak egy naszádot, a mely eleséggel be akart jutni a port-arturi kikötőbe. A japánok a naszádon levő iratokból megtudták, hogy az oroszok nyolcven naszádból álló flottát szerveztek, mely Csingtauból rendszeresen szállított Port-Arturbá elséget és hadiszert. Egy még meg nem erősített tokiói távirat szerint a port-arturi orosz hajóraj tegnap délután megkísérelte, hogy a kikötőből kimeneküljön, de a kikötő előtt Togo hajóhadával találkozott és erre elkezdett tengeri ütközet kezdődött. Nehéz ágyúk dörgéséből és fényszórók vakító fényéből következtették ezt. Pétervári jelentés szerint Wiren tengernagy hajórajának több hajója állítólag kimenekült Port-Arturból. Mindezt azonban csak Csífiuból jelentik, a mi igen lerontja a jelentés hitelét, miután a kínai forrásból származó híreknek — ez több ízben bebizonyosodott — nem sok hitelt lehet adni. A legközelebbi napok bizonyára megfogadják a hihetőbb választ és abból majd következtethetjük: történt-e valami, vagy legalább is, hogy mi van készülőben.

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek:

Berlin, okt. 7.

A „Berliner Localanzeiger“ harctéri tudósítója azt jelenti, hogy Mukden teljesen az oroszok birtokában van és egyelőre kilátás sincs arra, hogy a japánok sikeresen ostromolhassák Mandzsuria fővárosát. A Huhótól délre Miszenko tábornok lovascsapatai őrizik az utakat. Ellenben jelentékeny haladást tettek a japánok a szárnyakon és pedig a jobb- és balszárnyon. A szélső bal- a szélső jobbszárnyig kilencven kilométernyi távolság terjednek a japán hadak. A japán főhadiszállásokon biztosra veszik a hirt, amelyet a kémszolgálat bocsátott rendelkezésére, hogy ugyanis egy jelentékeny része az orosz hadseregnek Tielingbe elindult. Ez volt az oka annak, hogy a japánok oly roppant területre vonták szét hadaikat.

Kuropatkin tábornok a lianjangi ütközet óta csak a VI. szibériai hadtesttel gyarapíthatja hadseregét. Ellenben japán részről a hadakat már teljesen kiegészítették, a hadsereg veszteségeit pótolták és két új hadtesttel erősítették csapataikat. A stagnáció a hadműveletekben mindamelletti felfutó, de az okát nem tudják.

Tokió, okt. 7.

Gróf Okuma ma tartott hosszabb beszédében kifejtette, hogy a nemzetnek el kell készülnie egy hosszabb háborúra. Idő-tárlamát előrelátni nem lehetséges, de legalább két évig eltart és két milliárd jennebe fog kerülni. Japán kénytelen lesz jövőre 500 millió jenne kölcsönt felvenni. Gróf Okuma intette a nemzetet, hogy segítőkészséget adjon a nemzetnek, hogy a japán fegyverek győzelme végül mégis eredményre fog vezetni.

Gróf Degenfeld Imre a tébolydában.

— Express tudósítás. —

Kolozsvár, okt. 8.

Budapestnek nagy szenzációja van. Egyik előkelő magnását, gróf Degenfeld Imrét, a kitűnő sportférfit súlyos idegbaja miatt szanatóriumba helyezték el.

Mennyi igaz ebből a súlyos idegbajból, senki nem tudja. A gróf egyike volt a leggyavalóbb, legintelligensebb magnásainak, igazi lovagias gondolkodású uriember, akinek a viselkedésén abszolút semmi abnormitást nem lehetett konstatálni.

Igaz, hogy az utolsó időben gyöngéledett a gróf, de az inkább meghülés, vagy ehhez hasonló betegség lehetett. A grófnak közelálló körök egész más színben tüntetik fel ezt a szanatóriumba való szállítást. Arról sugdolóznak, hogy a gróf olyan házasságot akart kötni, amely ellen a családja és az összes barátai óva intették s a szanatóriumba való szállítást is összefüggésbe van ezzel a házassági kísérlettel.

A gróf állítólagos megőrülésétől és ennek előzményeiről tudósítók a következőket írja:

Gróf Degenfeld Imre az utóbbi időben gyakran betegeskedett. Ágyba ugyan nem fektült, de aca szörnyen sápadt volt, megnyult s barátságos folytonos fejfájásról panaszkodott. Fájdalmait csillapítására morfiumot szedett, még pedig meglehetősen nagy mértékben.

Az életmódja sem volt szórakoztató. Fél napját a lovaregylet ügyes-bajos dolgai foglalták le, a többi idejét privát munkákkal töltötte. Esténként, vagy a Király-színházba ment, ahol a jövődöbéljé énekelt, vagy pedig a magnáskaszinóba ment fel rövid időre.

Legutóbbi mult szombaton volt fenn a kaszinóban. Féradtan, betegnek látszott és már negyed tizenegy órakor hazament Szép-utca 5. szám alatti garzonlakására.

Kedden délután a gróf délutáni álmát aludta. Három órakor megjelent nála Korányi professzor a háziorvosa, a kivel együtt hosszasan tárgyaltak a halászobában. Négy

órákor a gróf felvette a felöltőjét s a tanárral együtt kocsióra ültek, a 407-es gumirádisba, a melyet állandóan bérlet a gróf. Az inasának, Ordasi Józsinak azt mondta a gróf:

— Most kimegyek Rákospalotára a Niedermann szanatóriumba. Gyöngének érzem magam. Délután gyere ki hozzám, hozd ki a lapokat s a kaszinói számlát!

Azzal elhajtatott. Józsi, az inas délután kiment hozzá a szanatóriumba, de akkor már nem eresztették be a gardához.

— A grófhhoz senki nem mehet be — mondta neki — nagyon is súlyos az állapota.

Szerdán reggel megérkezett Téglaóráról, a családi birtokról a gróf öccse, gróf Degenfeld Pál és az anyja, özv. Degenfeld Józsefné.

Először lezárták a gróf Szép-utcai két szobás lakását, az inastól elvették a kulcsot és az »Angol királynőben« vettek lakást.

Pál gróf nap-nap után meglátogatja az öccsét a szanatóriumban. Mindennap beszámol az anyjának a gróf állapotáról, azután este felmegy a kaszinóba.

*

Gróf Degenfeld Imre gyakran járt Kolozsvárra. Amikor Fedák Sári itt vendégszerepelt nálunk — kivéve a legutóbbi esetet — itt volt gróf Degenfeld Imre is, mindig, mint hűségese kísérője a primadonnának. Abban az időben, mikor Fedák Sári ünnepelt csillaga lett a magyar operette színpadnak, híre járt már, hogy gróf Degenfeld nőül veszi.

Többször pozitív formában nyilvános ságra is jutott az a hír, de a művésznő minden alkalommal határozottan megcáfolta. Most a legutóbbi napokban már az esküvő közeli idejéről is szóltak a hírek, melyekre ime az a csattanós befejezés következett. Gróf Degenfeld Imrét szanatóriumba internálták.

UJDONSÁGOK.

Az Egyetemi Kör, a Menza és a Diák Otthon.

— Egy egyetemi hallgató keservei. —

Kolozsvár, okt. 8.

A kolozsvári tudomány egyetemen hallgatóinak száma egyre nő, egyre gyarapodik. Minden évben 400—500 új kétkötésű indexet állít ki az egyetem rektora és illetékes dekánja s a quaesturában alig győzik be szedni a személyenként és óránként lefizetett három fényes koronát. A pesti egyetemről is százával jönnek ide a hallgatók. És e „keleti diplomagyár“ maholnap népesség tekintetében sem fog elmaradni a kegyelmes praxtől és udvari tanácsosoktól boldogított pesti egyetemétől.

Népesség tekintetében tehát jól állunk. A tanulmányi eredmények miatt sem lehet panasz. A professzorok és az ifjúság között pedig sohasem volt torzalkodás, mint ott fűnn, ellenkezőleg: mindig megértette és kölcsönösen tisztelte egymást az egyetemi élet két alkotó eleme: a tanári testület és a hallgatóság.

Egy van azonban, miért irigykedhetik a kolozsvári egyetemi polgárság a Pestire. Jól szervezett, munkaképes, gazdag egyetem, körök vannak azoknak, mely a kolozsvári ifjúsági egyletek csak tengődnek, nem felelnek meg a célnak és a bu-ás szélére jutottak: megszűnésükről gondoskodnak illetékes helyen.

Az Egyetemi Kör 30 éves multra tekinthet vissza. Valamikor eleven, pezsgő volt az élet falai között. Gyűlésein 6—700 egyetemi polgár vett részt, mulatságai egyszerűen az egyedüli elit mulatságok voltak Kolozsvárra, hol a legelőkelőbb családok mutatták be lányait a nagyvilágnak. Ma 5—6 ember lézeng tégas termekben, ez ideai alakuló nagygyűlésen pedig negyvenen jelennek meg kétezerkötésű egyetemi polgár közül. A vezetőség meg annyira lanyha és annyira nincs tisztában kötelességével, hogy csütörtökön, a vértanuk napján elfelejtették reprezentálni az ifjúságot a gyászistentiszteleteken. Az agg negyvennyolcas honvédek a templom előtt sorfala állva várták, hogy mikor tűnik fel a látóhatáron az egyetemi kör gyászlobogója. Hiába várták. Se a lobogó, se az ifjúság nem ment el a magyar nemzet dicső vértanui lelki üdvéért rendezett istentiszteletre.

A Menza Academica újabb keletű intézmény. Mult évben házi kezelésbe vették. Hölgybizottság alakult és ez buzdokodik, hogy minél jobb ellátásban részesüljön az egyetemi hallgatók azon része, mely a Menzán óhajt étkezni. Olcsón lehet itt ebédelni és vacsorát kapni. És az étkek, miket felszolgálnak, izlésesen vannak elkészítve.

A város legelőkelőbb uriaszónai ügyeinek fel a általánál. Előkelő ur leányok vigyáznak a főzésre. Posta Béla egyetemi tanár a Menza-bizottság elnöke nap-nap után meketekint a Menzát, Apáthy István prorektor gyakran ott is étkezik a hallgatókkal. És mégis keserű panaszok hangzanak el a Menza ellen. A panaszok — meggyőződöttünk róla — részben igazak. Négy teremben tálnak fel a hallgatóknak. Elég tégas termek. Csinos, szinte disz-s termek ezek a Bánffy palota első emeletén. De csak mintegy 120 embernek van itt hely. Jegyet pedig három-négyszázat ad ki a quaestura. Döbben előadás után 12 órákor a hallgatók egyrésze kifáradva, éhesen megy fel a Menzára. Ott azonban zárt ajtókra talál. Még nem terítették: várakozni kell. Egyrésze várakozik, másrésze visszatér. Aki nem unak bele a várakozásba, azok jó negyed óra múlva tényleg bejutnak, akik azonban visszatértek, hogy egy fél óra múlva jöjjenek vissza, azokat ismét azzal fogadják: várakozni

kell, nincsen hely. És ez így tart két órán át. Ugy hogy sokan megunják a dolgot s vendéglőbe mennek, szentő megfogadva, hogy soha többé nem fognak visszatérni a Menzára.

Aki bejuthatnak, azok sem költhetik el ebédjüket boszankodás nélkül. A felszolgálás minden kritikán aluli. Az a 3—4 »pinócér«, kiket valószínűleg potom áron tartanak, egyáltalán nem képesek kiszolgálni az étkezőket. Ha étlen nem akar maradni az ember, kénytelen maga-magát kiszolgálnia. És még ez sem történhetik úgy meg, hogy kellemetlenséget ne szerezzen magának. Ha más baj nem éri: szépen kivásalt ruháját, vagy Ferencz József kabátját öntik végig zsírral.

Ez tehát ilyen körülmények között csak fél segítség. Arra kellene hát törekedni, hogy a Menza teljesen megfelelően hivatalosnak. Tudjuk, hogy ezek a humánus intézmények »nebántsárvirágok«. Aki hozzájuk nyul, nem lesz népszerű. Mert nagyon hozzászórtak a hízelgéshez. De egy kis igazság elér mindenütt. Itt pedig az az igazság, hogy a vezetőség nemes, szép intenciói megfuladnak a kivételben, mert a jószándék pusztán nem elégséges.

Budapestben, ha nem is adnak oly izletes étkeket a Menzán, mint Kolozsvárra, de rend van és pontosság s a kiszolgáló min-taszerű.

Budapestben külön kórházuk, otthonuk és nagy tökével rendelkező segélyegyleteik is vannak az egyetemen polgárságunk. Ugy látszik erre törekednek nálunk is, bár incsnek meg a kellekek, mik által a törekvés eredményhez lenne vezethető.

Diák Otthon akarunk létesíteni. Nagy arányú, hatalmas alkotás lenne ez, ha nem kellene hozzá más — szépen kigondolt terveknél.

Tervet gyönyörűt gondolnak ki. Diszes palota, bárszónyi fogadótermek, szalonok. És mindehez van vagy 1000 koronájuk és még talán egy pár fillér.

és köszönetet mond az egyház-tanácsnak és Bartók György ev. ref. püspöknek. Este fél 8-kor társas vacsora lesz. Acs Sándor „Kis Pipához” címzett vendéglőjében. A vacsorára jelentkezni holnap délig lehet, a részvételi jegy 2 koronáért Szabó Miklós s. lelkészénél kapható.

— (A tanárjelöltek segélyegylete.) A kolozsvári „Középiskolai Tanárjelöltek segélyegylete” a k. u. l. o. z. s. g. y. l. é. s. é. h. ó. 9-án d. e. 10 órakor a bölcsészeti kar IV. sz. tantermében tartja meg. A sz. i. választmány felhívja az egyesület tagjainak figyelmét, hogy a gyűlésen minél számottevőbb jelenjenek meg.

— (Éjjeli telefonszolgálat Kolozsvárt.) A minap a távbeszélő hivatalról vett telefon értesítés alapján a helyi lapokban közlemény jelent meg, mely szerint a helybeli 1-es számú posta és távirda hivatalnál a távbeszélő éjjeli szolgálat megszüntetett volna. Most a posta és távirdaigazgatóság annak közlésére kérte fel lapunkat, hogy a hír a posta és távirda igazgatóság tudtán kívül és beleegyezése nélkül jelent meg a lapokban s hogy nem felel meg a valóságnak, mert a távbeszélőnél az éjjeli szolgálat egy most, mint ezután is, a régi mód szerint tartatik és fog tartatni. Az eredeti közlemény kulforrásának és okának kinyomozásánál a posta és távirda igazgatóság különben azt állapította meg, hogy annak sugalmazója hatáskörét túllépte s a hírlapi cikk közléséért az az többször tapasztalt visszaélés vezette, hogy éjjelenként egyes törvényhozó társaságok, minden ok nélkül, a központban éjjeli szolgálatot tartó kezelő női felszólították s úgy ezzel, mint a velük összekapcsolott felekkel illemszerű beszélgetéseket folytattak. Ennek természetesen következményeként azután az lett, hogy a több részről indokolatlanul csendes és beszélgető felek miatt, azon előfizetőket sem szolgálhatta ki elég pontosan az éjjeli szolgálatba beosztott egyetlen kezelő nő, akik az összeköttetést szükséges komoly okokból kérték. Hogy a fent körülírt hasonló eseteknek gyökeresen elejét vétsék, a posta és távirda igazgatóság fentartja azon régi határozatát s azt az alkalommal is ismétli, hogy azon előfizető távbeszélő állomását, amelyből éjjelenként ok nélküli felszólítások történnek, vagy a honnan a szolgálatban lévő kezelőnő a kapcsolás foganatosítására illetékes modorban hívatik fel, a kért kapcsolás nemcsak hogy nem foganatosított, hanem azon állomás előfizetőjétől, mint annak felelős felelősejéről, a távbeszélő előfizetési jegy megvonatik s állomása minden további indoklás nélkül leszereltetik.

— (A szabad gondolkodók asztaltársasága.) Egy ízben már adtuk hírt a szabadgondolkodók szervezkedéséről. Mint asztaltársaság óhajtanak egyelőre működni, hogy később, mint egyesület álljanak a felvilágosodott tudomány szolgálatába. Első összejövetelüket ma este 8 órakor tartják a Baisein-szálló e célra fenntartott külön éttermében. Megalakulás és működésük elé csak jó akaratú érdeklődéssel tekinthetünk.

— (Sveici misszionárius Kolozsvárt.) Buhland Károly, sveici, bazei misszionárius, ág. ev. lelkész, a ki Indiában több éven át működött, 16-án d. e. 10 órakor az ág. ev. templomban prédikálai fog (németül). D. u. 5 órakor pedig a ref. theologia disztermben fog előadást tartani, melyet Kenessey Béla theol. igazgató fog tolmácsolni a németül nem érő közönség előtt.

— (Örmény szoba Kolozsvárt.) Tudvalevő dolog, hogy a szamosújvári örmény plébánia tulajdonában mintegy 50 drb. félve őrzött és unikom számba menő keleti varottas van, melyek mint olártéri tők, (örülközők és k-helytakarók, úgy a disztó motívumok eredetisége, valamint a szín-nyelvi sokatlatlansága folytán, néhai Fadrusz János figyelmét is annak idején felkeltették. Az E. K. E. múzeum megnyitásával egyidejűleg tervezett néprajzi kiállítás keretében egy „Örmény szoba” összeállítására iránt is történt előkészület, azonban helyszűke miatt a néprajzi kiállítás elmaradt. Most kiállítás van rá, hogy az „Örmény szoba” eszméje bár részben megvalósuljon. Szamosújvárt ugyanis meg volna a hajlandóság, hogy a híres örmény varottasok ideiglenesen a Mátyás házban kiállításnak és így a Szamosújvárt alapítandó örmény múzeumnak mintegy propagandát csináljanak. Az úgy néprajzi, mint nép- és iparművészeti szempontból nevezetes örmény varottasok keleti cífrázata, az ornamentika tarka színei és sajátos mintáinak a megszokott alakoktól eltérő elrendeződése méltán kelthetnek szélesebb körben is figyelmet és érdeklődést. — A szamosújvári örmény székesegyház örmény stílusban eszközölt s külsőben álló restaurálása fog valószínűleg egy Szamosújvárt felállítandó speciális örmény gyűjtemény sorsa felett dönteni. Azonban addig is, míg a valóban kulturális történelmi mozzanatok előmozdítására érkezők az E. K. E. is segédkezett nyújtathatna, nagyon érdekes lenne, ha az E. K. E. múzeumban említett örmény varottasok közszemlére állíthatnának. Miután a múzeum látogatási idején ma-holnap véget ér, az örmény himző-művészet említett remekjeinek tavaszszal leendő bemutatása a tél folyamán előkészíthető volna. Bár a Lukács szamosújvári kanonok plébános, hazafias örmény klérusunk nagy tudomány képviselője és az E. K. E. buzgó tagja készséggel ajánlotta föl az irányban lelkes közreműködését.

— (Hirtelen halál.) Alberti Sándor Helai utca 1 sz. am alatt levő istállójában tegnap délután Bartha Sándor péksegéd hirtelen elhalt. A rendőrségtől, hová a péksegéd váratlan halálát bejelentették Pilipli Gyula rendőrtisztos és Tompa János orvos kiszállították és konstataáltak a halálesetet. A hollát a bonctani intézetbe szállították be.

— (A vezérőrnagy afférje.) Két bécsi nagy német újság, a „Deutsches Tageblatt” és a „D.utsche Zeitung” nevezetesen afférról ad ma hírt. Elmondják, hogy Gerba zágrábi vezérőrnagy vissza akar lépni állásától, mivel nem akarja a felelősséget viselni a honvédelmi miniszter törvénytelen intézkedéseiről. A dolognak a magyarfaló bécsi lapok szerint az az előzménye, hogy bár a törvény és a horvát-magyar kiegyezés szerinti a 7. honvédkerületnél a szolgálati nyelv a horvát, sőt a zászló sem piros-fehér-zöld, hanem piros-fehér-kék, mégis a honvédelmi miniszter az utóbbi időben csupa olyan tisztet helyezett át Horvátországba, a kik a magyaron kívül semmi más nyelven nem beszélnek. Gerba generális, a ki sőt német, nemrégiben magát beszélgetés közben úgy nyilatkozott, hogy ezek az intézkedések nemcsak törvénytelenek, hanem túrhatalomnak a szolgálati érdekek szempontjából is. A generális urnak ez a nyilatkozata, melyről persze az elragadtatás hangján innak a oagymémet bécsi lapok, az illetékes körök felébe jutott, ad audiendum verbum rendelték, de itt is fenntartotta és védelmezte az álláspontját. Mikor figyelmeztették arra, hogy a honvédségnél teljes egységnek kell lenni, kijelentette, hogy ilyenképpen kénytelen más szolgálati beosztást kérni. Idáig a két bécsi lap jelentése, a mely természetesen még megerősítésre szorult.

— (Öngyilkosság az örültekházban.) A lipómezei örültekházában ma reggel felakasztotta magát egy örült asszony s ámbár — mint az hivatalosan jelentik — ezonnal észrevették, mégis meghalt. Az öngyilkos Zwillinger Gyuláné, született Széchenyi Mária, negyvennyolc éves, kereskedő özvegye. A betegeket az utolsó időben nagyon gyakran voltak rohamai, úgy, hogy el kellett őt a többi betegtől különíteni. — Tegnap reggel is így történt. Néhány pillanatra maradt csak a beteg magára s ezt az időt használta fel arra, hogy a cellájában az ablakvasra felakasztassa magát. Azonnal levágták, egy teljes óráig alkalmaztak mesterséges lélegzést — hiába. A szerencsétlen asszonyon nem lehetett segíteni. Az esetről értesítették a rendőrséget, a mely megindította a vizsgálatot, a holtestet pedig a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— (Jogászok — a párbaj ellen.) Szinte hihetetlen hír érkezik Nagyváradról: az ottani jogakadémia fatalsága állást foglalt a párbaj máia ellen. Kimondotta, hogy ezontul a jogász nem vehet részt minden tyukszem-afférban, hanem lovagias ügyeinek elbírálatát becsületbíróra bizza. Nem kell mondanunk, hogy az ifjuságnak ez az elhatározása minden körben a legrokonszenvesebb visszhangot fogja kelteni. Üdvöz, derék dolog, hogy a párbajellenes mozgalom épen a jogász ifjuság karolta föl, amelyről eddig azt tartották a közudat, hogy a katonákon kívül egymaga valja magát a párbaj hívének. A jogakadémiai ifjuságolvasóköréhez a nevezetes határozatot Péterffy Elemér, a kör elnöke indítványozta, hogy a jogakadémiai polgárok körében alakítsanak becsületbírószágot, mely a felmerülő becsületbeli ügyekben ítélkezzék s itéletének mindenki vesse magát alá. A derék indítványt lelkesedéssel tette magáévá a közgyűlés s legott meg is alakította a becsületbírószágot. Nagyon helyén való lenne, ha a nagyváradi ifjuság érdekes határozatát közölne az ország összes főiskolával és hasonló intézkedésre szólítaná föl a diákságot. Mert a párbajellenes mozgalomnak erősebb katonasága nem lehet, mint a magyar ifjuság.

— (Halál a köszénbányában.) A Volány brassómezei község határában levő köszénbányában tegnap délután Zsides Gy. bányász munka közben a leomló köszén-tömeg maga alá temette, úgy, hogy a szerencsétlenül járt bányász holtan húzták ki a köszénbányából. A szerencsétlenség megvizsgálására tegnap dr. Sparcsa Tivadar Földvár községében lakó járási orvos és a járási főszolgabíró kiszálltak.

— (Szerencsétlenség az erdőn.) Felső-Tömöcsn a Valea Ciului című erdő részben Gráma Tenásze szunyogszéki illetőségű 54 éves famunkás tegnap délután fatörköt hasogatott. Ez alkalommal az egyik tönk a lábára esett, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a szegény favágónak, ki egy lejtőn állott, mindkét lábát eltörtte. A szerencsétlen emberi beszálították a kórházba, a hol nyomban ápolás alá vették.

— (Vakmerő rablás Csikszere-dában.) Folyó hó 1-én éjjel ismeretlen tettesek betörték Nagy Báni dr. ügyvéd lakásába s onnan több száz koronát érvékszerítárgyat és pénzt elraboltak. A csendőrség erőiesen nyomozza a tetteseket, azonban a nyomozás még eredményre nem vezetett.

— (Kegyetlen mostohaapa.) Moson, Marostordavármegyei községben egy lelkettlen mostohaapa kegyetlenkedései tartották irgatótsághoz a hatóságot. Szálasi Farkas a kegyetlen mostoha. Egy János Agnes nevű húlye leányt vett örökbe nemrég, csekély készpénzért. A leányt éhezette, verte, a disznóolba a sertések közé zárta s a disznókkal egy valóból etette. Egész napon át hallható volt a szegény leány ordítása, a mint mostohája kintozta. — A szomszédok végre megunták a Szálasi kegyetlenkedéseit és bejelentették az esetet a falu jegyzőjénél. A jegyző áttette az ügyet a járásbíróhoz, honnan bizottság szállott ki. A járásbírósg a bestiális mostohaapa ellen a büntető eljárást megindította.

— (Gyilkos anyós.) Filipoj Román havasi lakos, mint Besztercértől írják, rettegett alakja volt O radna környékének. A nappalokat végigmulatja a korcsmákban, este pedig családját zaklatta, gyakran agyabafőbe verve felesége szüleit, kikkel egy házból lakott. Az após, Tepelágya, vege garzadéklodásai ellen a hatósághoz fordult ottalómért. Mikor Filipoj megtudta, hogy apósa

panaszt emelt ellene, nagy haragra iobbant s fejszével felfegyverkezve, agyon akarta ütlni az öreget. Tepelágán azonban, mikor látta, hogy férje életveszélyben forog, véjének agrott, kicsavarta kezéből a fejszét s több csapást mért ördögvejeire, ki össze-rogyott. Később, mikor magához tért, kivánszorgott a házból s a ház előtti hegyoldalra ment, honnan ismét fenyegetni kezdte apósát. Az anyós erre kiszaladt a házból s letaszította Filipojt a hegyoldalról. Másnap holtan találták meg Filipojt a mély-ségben.

x Eladók: Egy Anson Dealey Hammerles, krupposdvú (egyik cső értes, másik expresszgyólsó), kitűnő vadász-fegyver 300 koronáért és egy fekete, pedálos cimbalom 150 koronáért. Cim: a kiadóban.

x Egy okl. tanítónő ajánlkozik elemi iskolai gyermekek magántanítására. Reflektálók kéretnek címüket tudatni e lap kiadó-hivatalával.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szombaton, okt. 8-án:

Utazás az özvegység felé

Vigjáték 3 felvonásban.

Kezdete 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, vasárnap, október hó 9-én:

</

